

ОТЧЕТ

за изпълнение през 2024 г. на дейностите, заложиени в

**Комплексната програма на Община Монтана за намаляване нивата на
ФПЧ₁₀ и ПАВ в атмосферния въздух за периода 2023г.-2025г.**

приета с Решение № 27/21.12.2023г. на Общински съвет Монтана

В Комплексната програма на Община Монтана за намаляване нивата на замърсителите ФПЧ₁₀ и ПАВ за периода 2023г.-2025г., приета с Решение № 27/21.12.2023 г. на Общински съвет Монтана, е изготвен План за действие за изпълнение на програмата с предвидени Краткосрочни и средносрочни мерки за периода 2023г.- 2025 г.

През отчетния период – 2024 г. са предприети действия за изпълнение на Краткосрочни и средносрочни мерки са както следва:

МНТ_Т_КС_2 Изпълнение на проекта по Програма LIFE, в т.ч. подмяна на 500отоплителни уреди на домакинства на дърва и въглища с по- екологични алтернативи

Приключила на 30 юни 2024 г., като са постигнати всички цели на програмата.

МНТ_И_КС_1 Ежегодно провеждане на информационни кампании за населението по въпросите на КАВ

През 2024 г. с начало 30 април 2024 г. е започнало изпълнението на нов проект, финансиран по ОП „Околна среда“, № BG16FFPR002-5.001-0017 Прилагане на мерки за подобряване качеството на въздуха в Община Монтана с начало 30.04.2024 г. и край 30.04.2029 г. с одобрен бюджет на проекта, съфинансиране от Европейския фонд за регионално развитие и национално съфинансиране. В рамките на този проект се провеждат ежегодно информационни кампании.

МНТ_И_КС_2 Социологически проучвания на населението по въпросите на КАВ, в т.ч. за основните мерки

Общината разполага с информация за нагласите на населението по въпросите за качеството на атмосферния въздух (КАВ) и с информация за вида на битовото отопление на домакинствата. В рамките на четирите проекта, които изпълнява общината за подобряване качеството на атмосферния въздух са

проведени социологически проучвания.

МНТ_О_КС_1 Междинна инвентаризация на емисиите и оценка на въздействието на изпълнените мерки върху КАВ и при необходимост включване на допълващи мерки в плана за действие

Изпълнява се. На територията на град Монтана са монтирани и въведени в експлоатация две автоматични измервателни станции (АИС) за мониторинг на емисиите на ФПЧ в изпълнение на проекта по Програма LIFE, които са въведени в експлоатация в началото на 2021 г. АИС са разположени в двора на гимназиите - ГПЧЕ „Петър Богдан“ и ПМППГ „Св. Климент Охридски“ и до Първо основно училище „Св.св. Кирил и Методий“. Данните от измерените концентрации на ФПЧ през 2021 г. от двете АИС ще бъдат разгледани и обобщени с оглед междинна инвентаризация на емисиите.

Данните от от двете АИС се предават в реално време на сайта на общината по нарочно обособен линк.

МНТ_О_КС_2 Изграждане и поддържане на системата за ранно предупреждение за замърсяване

С Решение № 331 от Протокол № 14/26.11.2020 г. на Общински съвет – Монтана е определено, че разполагайки с информация за превишение на нивата на ФПЧ₁₀ в три поредни дни, ще ограничава движението на пътни превозни средства (ППС), предназначени за превоз на пътници с повече от осем места за сядане, без мястото на водача (автобуси); ППС, предназначени за превоз на товари с две оси и/или които имат максимално допустима маса по-малка от 12 тона, с изключение на тези ППС, притежаващи специални разрешение за зона 1 – Централна градска част до момента на постигане на допустимите нива на ФПЧ₁₀.

По програма LIFE на територията на гр. Монтана са доставени и монтирани 2 бр. Автоматични измервателни станции (АИС) за мониторинг на емисиите на ФПЧ_(10;2,5) на стойност 192000 лв. Местоположението им е определено с цел коректното отчитане на емисиите на фини прахови частици, включително и тези от битовото отопление с дърва и въглища. Станциите са оборудвани с автоматични анализатори за едновременно измерване на концентрациите на ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2,5} в атмосферния въздух, което е от съществено значение за оценка на неблагоприятното въздействие на замърсяването с ФПЧ върху здравето. Същите са въведени в експлоатация в началото на 2021 г. и към настоящия момент данни от измерените концентрации в двете АИС са достъпни в реално време за потребителите на интернет страницата на общината с адрес https://www.orion-environment.bg/metrics/bg/montana/ais_pyrvo_uchiliste. Получените данни от двете АИС са основа за създаване на система за ранно предупреждение за замърсяване. През 2024 г. не са установени в три последователни дни с превишения на нормите, за да се приложат предвидените мерки за ограничаване движението на ППС в зона 1 на града.

МНТ_О_КС_9 Поддържане на „синята“ зона за паркиране в центъра на града и при необходимост разширяване на обхвата ѝ

Функциониращите „сини зони“ за паркиране в централната част на града се поддържат и контролират. През 2024 г. е изградена и „зелена зона“, която обхваща разширения център на града и също се контролира.

МНТ_О_КС_10 Установяване на сътрудничество на общината с Овергаз Мрежи АД за ежегодно подаване на информация за броя на присъединилите се абонати към централната газификационна мрежа на града (битови абонати и небитови абонати), в т.ч. от какъв тип отопление преминават на газ

Общината разполага с важна информация за газификацията на обекти в града и оттам – за намалени емисии. През 2024 г. от страна на Община Монтана е организирана кръгла маса в рамките на проекта по програма LIFE, на която присъстват представители на газоразпределителното дружество, топлофикация, експерти от общинска администрация и граждани на общината. Събитието е отразено от местни и национални медии, като при неговото протичане е представена схемата за преминаване към алтернативни форми на отопление, като поставените въпроси и предложения са разгледани и обсъдени. През 2024г. по програма LIFE със съдействието на Овергаз Мрежи АД са присъединени 74 домакинства към газопреносната мрежа на града. Газоразпределителното дружество ежегодно подава информация на Община Монтана за присъединените абонати – физически и юридически лица. През 2024 г. от „Овергаз Мрежи“ АД е доставил на клиентите си в общината над 10,1 млн. нм³ природен газ. Чрез замяната на твърдите и течни горива с природен газ е избегнато отделянето на 663 тона вредни емисии, в т. ч. 504 тона киселинни оксиди и 54 тона фини прахови частици, с което се е подобрило качеството на атмосферния въздух в общината. Емисиите на парникови газове са намалели с над 15 330 тона.

МНТ_Т_КС_3 Ежегодно поетапно затревяване, залесяване и/или благоустрояване на “калните петна“

Засадени са дървета и храсти за обща стойност 45000 лв. Община Монтана изпълнява проект „Зелена инфраструктура в градска среда – град Монтана“, финансиран по Оперативна програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. В рамките на проекта Община Монтана ще проведе интервенция в 31 точки (кални петна) - затревяване, залесяване, с развита поливна система и със системи за ограничаване паркирането на МПС в зелените площи, което ще допринесе за намаляване на вторичното замърсяване с ФПЧ в атмосферния въздух.

МНТ_Т_КС_4 Ежегодно изграждане на нова и/или подмяна на съществуваща пътна инфраструктура вкл. и ремонтни дейности за запълване на дупки по уличните платна и тротоарите.

С цел намаляване на вторичния унос на ФПЧ₁₀ в резултат на отлагането на прахови частици в дупките по пътните платна и тротоарите през отчетния период е извършено ремонт на околблоково пространство през бл. 22 в жк „Младост“ с площ 1596 кв. м – положена е нова асфалтова настилка на паркинга, изградена е нова вертикална планировка около блока, подобро е отводняването, изградена е нова тротоарна настилка на обща стойност 360 000 лв. Ремонтирани са паркинги в град Монтана с площ от 2354 кв. м и на обща стойност 360 000 лв. Извършен е текущ ремонт улици на територията на община Монтана за 2024 г. – на територията на гр. Монтана 9377 кв. м, както и текущ ремонт на общинската пътна мрежа – общински път MON2158/III-112/Славотин-Долна Рикса- Клисурсица/ MON1152/. Реконструиран е площад „Жеравица“ като през 2024 община Монтана приключи успешно реализацията на най-мащабния проект „Реконструкция и обновяване на централния площад „Жереваца“ град Монтана“, за реализацията на който са усвоени 6 856 640 лв.

МНТ_Т_КС_ 5 Ежегодно периодично миене на уличната мрежа на града с увеличен обхват спрямо базовата 2016г.

Хигиенно учестено миене на улици се извършва от Общинското предприятие „Чистота“. За 2024 г. са измити 453 дка от уличната мрежа на града на стойност 81 180 лв. и росена на 7 700 дка на обща стойност от 18 035 лв.

МНТ_Т_КС_ 6 Ежегодно озеленяване/допълнително залесяване на обществените пространства в града (извън озеленяването по одобрени проекти по ОПРР и други програми)

Извършва се ежегодно озеленяване на обществените пространства, предвидени за зелени площи, с растителност - предимно цветя спрямо сезона, като на старите премахнати дървета се засаждат нови.

Община Монтана изпълнява:

- проект „Прилагане на общински планове за устойчива градска мобилност за преход към климатично неутрално и устойчиво на климатичните промени общество“ по Споразумение между Община Монтана и Столична община и финансиран по програма LIFE. Целта на проекта е намаляване вредните емисии и парниковите газове от автомобилите в градска среда;
- проект „Мобилност и зелен транспорт в общините Враца и Монтана. По този проект през 2025 г. в град Монтана ще бъдат изградени осем зарядни станции и закупени шест електрически автобуси.

Община Монтана осъществява ежегодно наблюдение и оценка на изпълнението на Комплексната програма на Община Монтана за намаляване

нивата на замърсителите ФПЧ_{10} и ПАВ за периода 2023-2025 г., за да проследява напредъка по постигане на целите и да предприеме своевременно адекватни действия в случай на идентифицирани проблеми.

Изготвил:

инж. Сашко Попов, гл. експерт „ОПС“